

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Rodolphi Gwaltheri Tigvrini Antichristvs. Id Est, Homili[a]e
quinq[ue], quibus Romanum Pontifice[m] uerum, &
magnum illum Antichristum esse probatur, quem
prophetaru[m], Christi & apostolorum oracula ...**

Gwalther, Rudolf

[Zürich], [1546]

VD16 W 1065

Rodolphi Gwaltheri Tigvrini De Antichristo Homilia II. Argumentvm. Docet
quæ Antichristi origo, & ubi illa futura sit, simul exponit, quibus medijs &
rationibus suas illas uires, tantamq[ue] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-35409

Homilia
RODOLPHI GVALTHERI
TIGVRINI DE ANTI
christo Homilia II.

ARGVMENTVM.

Docet quæ Antichristi origo, & ubi illa futura sit, simul exponit, quibus medijs & rationibus suas illas vires, tantamq; tyrannidis suæ potentiam acquisierit.

DOMINVS noster Iesus Christus, æternus Dei filius, unicus mundi redemptor ac doct̃or irrefragabilis, de nouissimis temporibus ac eorundem periculis apud discipulos suos differens, inter alia falsos Christos quoq; falsosq; prophetas in multorum hominum perniciem & interitum exorturos prædicit. Adhæc unanimi scripturarum omnium tam veteris quàm Noui Testamenti consensu docemur, inter hoc peculiarem quendam principem ac excellentissimum Christi Regis & Sacerdotis nostri aduersarium fore, quem communis fidelium cõsuetudine & apostolica authoritate Antichristum nominare solemus: quemadmodum priori Homilia sufficienter demonstratum est. Atqui hæc nequaquam in cum finem dicuntur, fratres in Christo dilecti, ut quid futurum sit audiamus & sciamus duntaxat, nulla interim ampliori rerum futurarum ratione habita: sed illud potius fidei sua admonitione requirit Dominus, ut primarium hunc & insignem salutis nostræ hostem agnoscere & eiusdem dolos cauere discamus, ne & nos istis seducti æternæ dånationis participes cum ipso redamur. Quare alios quoq; scripturarum locos nos inspicere & diligenter conferre oportet, qui maiori certitudine & euidentiã nos de ijs omnibus edocere possunt, quæ hoc loco non
nisi

nisi paucis uerbis quasi perstringuntur. Nuper ergo duo de hac re scripturarum testimonia produximus, alterum quidem ueteris Instrumenti ex 7. Danielis prophetæ cap. alterum uero ex Pauli apostoli posteriori ad Thessalonicenses epistola. Quæ licet primo statim intuitu non per omnia sibi inuicem conuenire, sed nonnihil discrepare uideatur, nulla tamen inter hæc discrepantia, nulla dissimilitudo, nulla item est contradictio, imò nec discrimen aliud, quàm quod Paulus apostolus maioris uerborum & sententiarum luce explanat, quod Daniel prophético more sub uisionis mysterio proposuit, ut sequentia clariùs testabuntur. Vt autem nobis quoque uniuersum hoc Antichristi negotium magis pateat, sex Quæstionibus uel Propositionibus omnè illud comprehendere & absolui poterit. Primo enim cum illum esse constet, de Origine ipsius inquiremus, quoniam nimirum in loco eum exoriri oporteat, & ubi à nobis quærendus sit, si in ipsius notitiam certo penetrare conemur. Secundo, quibus medijs, consilijs atque artibus tantas uires tantumque sit acquisiturus Imperium. Tertio, de ipsius persona nobis inquirendum erit, qualis nimirum & hæc futura sit, quibusque notis uel proprietatibus agnosci debeat. Quarto, operum ipsius, quorum studio tenebitur, cõsideratio habenda est, quæ et ipsa notitiã illius parit certã omnino et infallibilẽ. Quinto, arma eiusdem nouisse conuenit, quibus ille ad regni et potẽtiæ suæ acquisitionem, propagationem, defensionẽ & tutelã tanto cum successu pugnabit. Sexto, quousque impij huius Imperij terminos extẽdi oporteat, in quos etiam hominum tantũ illi sit permissurus Dominus noster & Rex inuictissimus Iesus Christus, qui tandẽ iusto suo iudicio ferocẽ hunc & superbũ hostẽ unã cũ omnibus mēbris suis occisum delebit, & irreuocabili sententia

Homilia

inextinguibilis ignis supplicio adiudicatum puniet. Quibus postea cōclusionis loco ex Christi uerbis fidelis proferetur admonitio, ut nimirum huius sæuiente tyrannide pij & fideles se gerere debeant. Et hæc quidem omnia, diuino sic fauente numine, ea qua possumus perspicuitate & diligentia, tractare instituemus.

I. **Logus et
sedes Antij
Christi.**

Atqui quod primam quæstionem de Antichristi origine loci ortus sui attinet, sufficienter & perfecte per Danielē prophetam instituit nos sanctus spiritus, qui paruum illud cornu, per quod Antichristū figurari in præcedenti Homilia audiimus, è quarta bestia, è capite nimirum illius, unde ferè cornua enasci solent, prodijisse dicit. Porrò, cum quarta hæc bestia (ut nuper abunde satis demonstratum est) quartæ Monarchiæ, id est, Romani Imperij typus fuerit, consequens est, inò infallibili spiritus sancti demonstratione constat, Antichristum è Romano Imperio, èq; capite illius, nempe principali urbe ROMA oriundum fore, ibiq; quæri debere. Quò et illud aliqua ex parte referendum est, quod Paulus Apostolus de defectione scribit, & quod sedem illius in Templo Dei collocandam esse docet. Id enim de Hierosolymitano illo templo nequaquam exponi potest, sed de fidelium communione & ecclesia (quæ uerum atq; uiuum Dei templum est) debet intelligi. Ne tamen hic aliquid dubitare posset nostri ingenij tarditas, ipse Dominus noster Iesus Christus Antichristi ortum euidentius adhuc & clarius in ipsa urbe Roma nobis ceu digito monstrat. In ea enim Reuelatione, quam dilecto suo discipulo Ioanni exhibuit, meretricis imagine adumbratur magnus ille Christi aduersarius, quæ sedeat super aquas multas, & bestia uehatur immani & incognita, quæ septem capitibus formidabilis, et decem cornibus armata sæuiat. Angelus autē imaginis mysterium Ioanni apostolo

apostolo interpretari uolens, aquas ubi mulier sedet populos esse dicit, & turbas, & gentes, et linguas, quibus illa imperiet. Ipsa autē (inquit) mulier, quam uidisti, est ciuitas magna, quæ habet regnum super reges terræ, & septem capita sunt septem montes, super quos illa sita est. Quis uero in his apertā & euidētem urbem Romæ descriptionem non uideat? Hæc enim, si ueterem mœniorum ambitum consideres, septem intra se montes, ueterum quoq; scriptorum monumentis celebres, completur, quorum & hodie extant & uestigia & nomina. Eadem quoq; imperante Domitiano Cæsare (cuius temporibus Ioannes apostolus ob Christi fidem in Pathmon insulam relegatus Reuelationem hanc accepit à Domino) regnum & imperium super reges terræ obtinuit. Tunc enim temporis Romanorum uirtus maximam orbis terrarū partem armis suis debellatam suæ ditioni et imperio subiecerat. Antichristum ergo ex Romano imperio oriundum esse, sedemq; suam in ipsius capite, urbe Roma nimirum collocaturum, certissimis rationibus & argumentis constat. Quin & illud addo libereq; ore simul & animo profiteor, Summum illum & Maximum Pontificem, qui in urbe Roma residens sibi eiusdē urbis dominium nomenq; uendicat, uerum & Magnum Antichristum esse, & excellentem Christi saluatoris aduersarium: quod ipsum in ijs quæ sequuntur densiori argumentorum acie euidentissime demonstrabimus. Errant ergo & falluntur quàm maxime, quotquot Pontificijs illis falsisq; commentis fidem adhibentes Antichristum illum uerum uel in Babyloniorum uel Hierosolymorum urbe querere instituunt. Errant item & non minus quàm priores illi falluntur, quotquot cæco & stulto eius imperij, quod hodie sanctum Romanum imperium dici consueuit, amore correpti, Mahometem Turcicæ fidei & religionis authorem magnum

Homilia

illum Saluatoris nostri aduersarium & Antichristum esse clamitant, ut nimirum hoc modo infamem Antichristiani nominis notam à suo illo, quod tantopere admirantur & colunt, imperio depellant. Quamuis enim Mahometem hominem impiissimum, Christi Domini nostri singularem hostem, ecclesiae item Christi persecutorem acerrimum, abominationem totis animi uiribus detestandam, & plurimorum hominum seductorem perniciosissimum esse, nemini dubium sit uere fidelium: eundem tamen insignè illum magnūq; ANTICHRISTVM esse nunquam probare poterimus: cum is nec in Romani imperij capite, nempe ROMA, sed in Arabia procul ab hac exortus sit: nec in Dei templo, ecclesia uidelicet, inter eos qui Christi nomine censerì gaudent, sedem suam collocarit & occupet, sed manifesta ab his defectione facta, Christi nomen tanto cum odio & impietate proscindat, ut hoc ad suae religionis professionem nullo modo usurpet: quae tamen omnia Magno illi Antichristo prophetarum simul & apostolorum oraculis aperte tribuuntur. Nullis ergo hic assentatorum & adulatorum palpationibus ac blandimentis opus est: quin potius, si Antichristi notitiam consequi uelimus certam & infallibilem, eo in loco eum quaeramus oportet, ubi uersari consueuit, Romae nimirum, de qua maiores quoq; nostri olim uulgari ac trito pro uerbo non sine diuinæ prouidentiae instinctu tradiderunt, eò longius à Christiana fide & religione distare hominè, quò propius ad urbem Romam accesserit. Cuius dicti sensum licet illi minus expenderint, est tamen uerissimus. Quò propiores enim Antichristo sumus, eò remotiores simus oportet à Christo Iesu, cui nos soli indiuulsa fide adherere decebat. Et haec quidem de eo, quod primo loco proposuimus, dicta sufficiant.

Nunc itaq; ad secundam quaestionem nobis transeundum erit,

II. Antichristi ortus & successus.

erit, ut nimirum quibus medijs atq; rationibus suum illud tam amplum & potens imperium Antichristus occupaturus sit, inquiramus. Sed & hoc ipsum ex Danielis prophetae & Pauli Apostoli oraculis cognoscemus, quibus consyderatis Romanum Pontificem & eiusdem imperium atq; tyrannidē cum illis conferemus, ut inde nobis constet, num is sit, quem illi suis scriptis prodiderunt. DANIEL itaq; quartā illam bestiam decem cornua habuisse tradit, & se cornua considerante, paruum illud cornu, quo Antichristum figurari docuimus, enatum esse, quod tribus ex prioribus cornibus deiectis, illorum locum occupauerit. Horum uero interpres angelus decem cornibus decem reges repraesentari docet, qui in quarto illo, id est, Romano imperio exoriturus sint: istis uero exurgentibus Antichristum quoque proditurum, qui inter prima sui regni initia tres reges oppressurus sit, & illorum uiribus opibusq; quas sibi uendicabit, regnum suum confirmaturus. His quae apud Paulum extant omni ex parte conueniunt, qui defectionem prius uenturam dicit, & tunc reuelandum fore hominē peccati & perditionis filium. Et paulo post idem omnino innuit, dicens: Nam & nunc mysterium operatur iniquitatis: idq; solum [restat] donec qui nunc detinet eum, è medio tollatur: et tunc patefiet iniquus ille, &c. Quae apostoli uerba uetustissimi ac orthodoxi ecclesiae doctores de Romano imperio intelligenda esse dixerunt, quod nimirum illo sublato Antichristus oriturus sit, qui nunc illius detineatur potentia. Nec enim Antichristus Romanae urbis dominium sibi uendicare, nec in ea regnare potuisset, Romano adhuc florente atque uigente imperio. Quare & Daniel propheta Romanum imperium in decem, id est, plura regna scindendum esse tradit, & Paulus defectionis meminit, qua nimirum gentes

Homilia

¶ populi multi à Romano imperio deficientes proprios reges
¶ principes sint creaturi. Tunc Romano imperio per huiusmo-
di scismata & defectiones nutante, Antichristo locum & occa-
sionem fore ad suum illud erumpendi imperium. Legantur
hic quæ D. Hieronymus ad Algasiam, Augustinus item libro
de Ciuitate Dei 20. cap. 19. prodidère, tum quæ ante hos Ter-
tullianus de Carnis resurrectione tradidit, & me nullum huic
loco nouum & alienum sensum obtrudere, patebit. Vt uero
hæc iuxta scripturæ oracula euenerint, & per Romanos Pon-
tifices uere impleta sint, nunc ex fide dignissimis & probatis
tam Græcorum quàm Latinorū Historicis demonstrabimus.

De Pontifi-
cū Rom. pri-
mordijs &
succellu hie
storia.

Vbi post graues & horrendas ecclesiæ Christi persecutio-
nes, quas Romanorum imperatores immanissimi contra hanc
concitarant, Romani imperij administratio ad Constantinum
Magnum, Helenæ filium, peruenit, is cum pacem diu optatam
Christi fidelibus concessisset, anno imperij sui uigesimo quinto,
quî ferè trecentessimus trigessimus sextus à Christi Saluatoris
nostri natali numerabatur, Bizantium urbem, quam multis re-
galibus ædificijs extructam ornatamq; à suo nomine Constans-
tinopolim denominarat, imperij sedem constituit. Quæ res pri-
mam Romani imperij diuisionem, & paulò post uerum quoque
scisma peperit. Summus enim imperator orbisq; Monarcha
Constantinopoli regnans, Orientis Rex uel Imperator diceba-
tur. Huic uero additum collegam Cæsarem, qui Romæ rebus
præsidebat, Occidentis imperatorem dicebāt. Durauit autem
prima hæc imperij diuisio ad Valentiniani usq; tertij tempora
annis circiter centum & uiginti, nempe usq; ad annum à nata-
li Domini 456. Interea temporis uero cœperūt gentes aliquot
res nouas moliri, & contra Romanum imperium insurgendo
libertatem suam asserere, unde mox defectio illa uenit, quam
apud

apud Daniele[m] et Paulum Apostolum legimus. Exortæ enim sunt bellacissimæ Vandalorū, Gotthorum, Francorum, Langobardorum & Herulorum gentes, unā cum multis alijs, quī ubi proprios ex suis reges creauerunt, contra Occidentis imperatores armis sumptis rebellarunt. Vbi uero Valentinianus eius nominis tertius Romæ à suis occisus uitam simul & imperium Occidentis finiuit, Maximus quidā Romanus ciuis Eudoxiam Valentiniani uxorem inuitam sibi iunxit. Mox autem adest ex Aphrica euocatus Vandalorum rex Genserychus, urbem Romam inuadit, & Maximo tyranno cæso, discerpto & in Tyberim proiecto, Eudoxiā Valentiniani Cæsaris coniugem in Aphricam transuehit. Post quem plures Romanum inuasere imperium: uerum nullius fuit stabile & diuturnum regnum, cum alter alterum obruncaret, ut latrocinii uerius quam regnum dici mereretur. Vltimus horū Augustulus fuit, infelicitis ominis nomen sortitus, qui cum & ipse Occidentis imperium arripuisset, in Italiam multo & instructiss. è Germanorum populis collecto exercitu Odoacer Herulorū rex penetrat. Huic ad Ticinum Orestes Augustuli pater occurrens, memorabili pugna uictus & cæsus est. Quare Augustulus purpura & imperiali dignitate præ metu abiecta, Roma fugiens discedit. Odoacer totam Italiam occupat, urbem uictor intrat, & mutato nomine Odoacriam à se denominauit. Et sic quidem Romanum imperium, cuius potestas Antichristum (ut Paulus inquit) quò minus erumpere posset, detinuerat, in uniuersum sublatum & oppressum defecit, circa annum uidelicet à nato Christo saluatore 471. Odoacer enim in urbe Roma sui regni sedem constituens, in eadem annis regnauit quatuordecim, idq; tanta cum potentia tantisq; uiribus, ut nullis Zenonis, Constantinopolitani imperatoris, uel consilijs uel

Homilia

armis eijci potuerit. Aliquot tamen euolutis annis, nempe cum à Christi Iesu natali anni numerarentur 570. nouum magistratum in Italia Iustinianus imperator instituit, quem Exarchum dixere. Verum is in auennæ uersabatur, non Romæ, eò quod illa Barbarorum irruptionibus miserè uastata & direpta iacebat.

De primatu
ecclesiarum
contentio.

Porro dum hoc modo Occidentis in urbe Roma deficit & deletur imperiū, mox paruum illud, quod apud Daniele est, corniculum, Romanus nimirum Pontifex sese exerere & Antichristi mysterium operari cœpit. Odoacro enim in urbe Roma regnante Anno Domini 480. Achatius Constantinopolitane ecclesie episcopus Simplicio Romanæ urbis episcopo scribens petijt, ut & ipse Petrum Alexandrinū episcopum Euticetis imitatore hæreseos damnaret, utpote primariæ ecclesie episcopus, cuius quàm maxime apud omnes ualeret autoritas. Hinc autē occasione arrepta, ambitiosuli quidam mox de Romanæ ecclesie dignitate & Romani episcopi autoritate disputare cœperunt, & eousq; progressi sunt; ut Romanam sedem omnium ecclesiarum primam, & Romanum episcopum omnium antistitum caput adcoq; Catholicū seu Vniuersalem præfulem esse contenderent. Horum ambitioni uero sese opposuerunt, qui Achatium subsecuti sunt, Constantinopolitane ecclesie episcopi. Hi enim suæ ecclesie primatum deberi contendebant, cum Constantinopolim sui imperij sedem Romani imperatores fecissent. Vnde & Constantinopolitano episcopo illum honorē tribui debere, ut is nimirū Catholicus omnium præsulū & episcoporum antistes dicatur. Orta autē inter ecclesiarum præfules hæc tam indigna & ambitionis plena cōtentio, longo tempore agitata est, per annos nimirū centū ac duodecim, do-

nec

nec maioribus tandē uiribus erumpens, paruum illud adhuc
& infirmum Antichristi cornu non modicum prouexit.

Cum enim anni à nato Christo Salvatore numerarentur
600. Constantinopolitanæ ecclesiæ antistes Ioannes quidam
erat, homo insigni arrogantia & ambitione tumens. Hic Mau-
ritio imperante Græcorum episcopos Constantinopolim ad
Synodum celebrandum conuocauit: in qua decretum ac con-
stitutum fuit, ut Constantinopolitanus antistes Oecumeni-
cus uel uniuersalis omnium ecclesiarum Episcopus diceretur.
Cumq; Mauritius imperator Synodi decretū Romano præ-
suli Gregorio (qui postea Magnus dictus est) transmittens ab
eodem impetrare conaretur, ut & ipse Ioanni Constantino-
politano episcopo se & ecclesiam suam subijceret, magno co-
natu & singulari constantia se illi Gregorius opposuit: non
equidem quod se Ioanne superiorem atque excellentiorem iu-
dicaret, sed quod insolentem illum clericorum fastum, qui
tunc succrescere incipiebat, & superbam ambitionem quam
maxime abominaretur. Vnde inter alia quædam Mauritio
Imperatori, Antichristi præcursor est (inquit) quisquis appella-
lari cupit uniuersalis episcopus. Et alibi idem ille ad Anasta-
sum Antiochiæ & Eulogium Alexandria episcopos contra
ambitionem Constantinopolitani episcopi scribens, sic ait: No-
uit ueneranda sanctitas uestra, per sanctam Chalcedonensem
Synodum Pontifici sedis apostolicæ, cui Deo disponente ser-
uio, hoc Vniuersitatis nomen oblatū esse: sed nullus decessorū
meorū, hoc tā PROPHANO uocabulo uti cōsensit. Quia
uidelicet si unus patriarcha uniuersalis dicitur, Patriarcharū
nomen cæteris derogatur. Sed absit hoc à Christiana mēte, id
sibi uelle quempia arripere, unde fratrū suorum honorē immi-
nuere ex quantulacūq; parte uideatur. Et hæc quidē Gregorij

Contentio
inter Græ-
corum Ma-
gnum et
Joan. Con-
stantinopo-
litane eccl-
ie antistitem

Homilia

Papæ uerba sunt, quibus superbos illos & ambitiosos Pontificum titulos tam grauius incesit & ceu prophanos abominatur et reijcit, quos illi hodie armis & sæuis quibusuis conatibus sibi uendicare conantur. Quamuis uero hæc pio zelo & sincera mente scripserit Gregorius, simulq; ut episcoporum ambitiosos spiritus coërceret, primus se Seruum seruorum (ut quidam aiunt) nominarit: mox tam omnium horum eiusdem successores obliuiscunt diuersa studia sectati sunt.

Nam cum arrogantissimum illud ambitionis mancipium, Ioannes Constantinopolitane ecclesie episcopus, post Gregorij obitum à cæptis non modo non abstineret, quin potius summo studio superbum illum Oecumenici titulum & totius ecclesie primatum sibi uendicare conaretur, mox Romæ quoq; Bonifacius, eius nominis tertius, exortus est, qui cum pari insolentia & ambitione inflatus esset, illi sese opponens eundem titulum & summæ potestatis honorem in se & Romanam ecclesiam transferre tentauit. Cumq; semel susceptum contentio nis & ambitionis studium pertinaciter urgeret, non ante destitit, donec ab imperatore Phoca impetraret, ut Roma omnium ecclesiarum caput diceretur. Vbi quis nam Phocas ille fuerit probe notandum erit, fratres in Christo dilecti. Is nimirum, qui proditione & latrocinio imperium occupauit. Nam Mauricium Imperatorem, uirum bonum & pium, tum eiusdem coniugem atq; liberos per seditionem cæpit: & ipso spectante primo quidem coniugem, deinde uero liberos omnes nefario ausu occidit, postremo ipsum quoq; imperatorem multa senectute grauem (ut qui sexagesimum tertium annum iam excefferat) trucidauit. Hic inquam Romanum Pontificem ecclesie caput primus constituit, & diu optatam tyrannidem ambitiosis illis & insolentibus Romanæ urbis episcopis cõcessit. Habent ergo de quo

Phocas Romanam, ecclesiarum caput, constituit.

de quo egregie, si Dijs placet, gloriari possint patres illi sanctissimi, quod nimirum eo authore huc dignitatis & potentiae euecti sunt, qui ut animum gessit proditione & perfidia infectum, ita manus quoque suas Mauritiij Imperatoris sanguine contaminare non est ueritus. Sed quales futuri essent hoc argumento monstrare uoluit Dominus, quod nimirum fundatoris sui diligentissimi sectatores insidijs, proditione & latrocinijs Imperatorum pios & sanctos conatus remoraturi essent: quod ipsum paulo post euidentiori probatione demonstrabimus.

Enatum ergo iam erat paruum illud, quod apud Danielem Antichristi typus est, cornu, & ecclesiae caput superbo admodum & splendido titulo dicebatur: nondum tamen ijs pollebat uiribus, nec ea ualebat potentia, quam tantae rei conatus necessario requirebat. Nam cum Pontifices à clero populoque Romano electos, uel ab ipso Imperatore, uel ab eiusdem uicario, Exarcho Rauennati, confirmari oporteret, nihil uirium contra Romanos Imperatores obtinere poterant ab iisdem confirmati Pontifices, & proinde nihil etiam quod Imperatorum uel potentiae uel honori aliqua ex parte derogaret, conari audebant. Non igitur ante sibi quiescendum esse putauerunt Pontifices, donec circa annum nati Seruatoris sexcentimum septuagesimum eò res perducta est, ut Constantinus eius nominis quartus Imperator Pontificem Benedictum Secundum hoc priuilegio donauit, ut quencunque posthac clerus populusque Romanus Pontificem creauisset, idem etiam ab omnibus ecclesiae caput & Christi Saluatoris uicarius agnosceretur, nulla quoque uel ipsius Imperatoris uel uicarij ipsius Rauennatis Exarchi confirmatione intercedente. Mox uero, ut hoc impetrarunt superbi & ambia

Ab imperatoribus olim confirmati Pont.

Homilia

tiōsi Romanæ ecclesiæ episcopi, res ex sententiâ succedere cœperunt, & hinc tantum uirium, roboris atq; authoritatis paruo illi cornu, quod hæctenus uile, infirmum & contemptibile omnibus uidebatur, accessit, ut postea ipsis quoq; imperatoribus, quorum consilijs atq; auxilijs euectum erat, intolerabile factū, cōtra hos ipsos quoq; non sine successu pugnarit. Nec defuerūt ea tempestate signa & prodigia, quibus cœlestis ille pater miseros mortales de periculis per Antichristum inferendis fidelissime admonuit. Nam uel ipso Platina (quem Pontificū non scriptorem modo, sed & præconem fidum esse constat) teste, dirus & insolitus Cometa apparuit, & ex Vesuuio Campaniæ monte tantus ignis erupit, ut loca circumquaq; posita exusta sint. His nimirum cœlestis ille & fidelis pater omnibus monstrare uoluit, Antichristi ignem in Italia iam ardere cœpisse, qui multorum hominum conscientias graui incendio consumpturus & turbaturus esset. Ut primum enim eò potentia euectus fuit Romanus Pontifex, uix annis exactis quadraginta, uires suas & authoritatem omnem contra ipsos imperatores, non sine graui illorum damno atq; periculo proferre cœpit.

Lis de imaginibus in ecclesia non habendis.

Anno enim à nato Christo Salvatore 712. Philippicus imperator Monothelitarum, unicam in Christo Iesu uoluntatem asserentium, hæresi infectus est. Quare Constantinus Papa eundē excommunicationis fulmine ferit, simulq; & hoc decernit & statuit, ut sanctorum patrum imagines, qui sex primis ac generalibus Synodis interfuerant, in Diui Petri porticu depingantur. Nouam uero hæc res contentionem & nouas turbas peperit, unde Pontifici quoque occasio data est, qua tria hæc (quorum mentio apud Danielem facta est) cornua, siue regna, deicere & euertere potuit. Pontificio enim decreto acerrimis animis

animis sese opponerant Græcorum ecclesiarum antistites, quæ cum Deum proprio ore omnem imaginum usum in templis tam seuerò & diserto mandato prohibuisse uiderent, nullas omnino in Christianorum templis imagines habendas uel ferendas esse contendebant. Sed cum plerique ipsorum Monothelitarum hæresim sectarentur, in hac quoque pia & sancta licet de imaginibus abolendis sententia, uicti succubuerunt, & Pontificis auctoritate imaginum usus confirmatus ecclesiæ nouam superstitionis partem intulit.

Porro quatuor inde annis euolutis, cum nimirum à Christo saluatore anni numerarentur 716. Leo Imperator eius nominis tertius regnare cœpit, qui cum diuinæ legis cognitione instructus esset, per omnes imperij fines in templis prostantes imagines aboleri & tolli curauit, literisque ad Gregorium secundum, Romanum Pontificem, missis ut ipse quoque idem faceret præcepit. Hic uero contentio & pugna exarsit grauisissima. Papa enim, pater ille sanctissimus, Domini præcepta, quibus ille imagines damnat & prohibet, tanto studio & diligentia (si dijs placet) imbiberat, ut Leonem imperatorem impium *ἰκονομάχον*, inuidioso admodum nomine appellare ausus fuerit: quin tanta illū apud Italiæ populos inuidia grauat, tamque inuisum omnibus reddit, ut quidam imperatorem alium eligere conarentur. Et licet horum conatus, qui nec ipsi Gregorio Papæ probari poterat (nec enim aliquem imperatorem in Italia regnare patitur pontificū ambitio, qui ipsi rerū omnium dominium affectant) non succederet, ingens tamen Rauennæ populū seditio orta est, in qua Paulus Exarchus imperatoris uicarius unā cum filio à seditiosa uulgi multitudine cæsus occubuit. Cum uero Leonis animum clades ista mouere non posset, quin suum illud institutum constantissime urgeret, tandem

Homilia

Imperator
res Græci
Italia pulsi.

à Gregorio Papa, eius nominis tertio, anathemate percussus & ecclesie cōmunionē & imperio priuatus est. Adhæc cū Exarchum alium Rauennā mittere instituisset, qui Italiae res administraret, huic quoq; conatui Papa sese opponens quò minus id posset Langobardorū opera prohibuit, quos ille contra imperatorem in suas partes pertraxerat. Hi enim Rauennā fori manu obsident, oppugnant & tandem capiunt, simulq; imperatorem omni iurisdictione Italica priuant. Vbi iam primum illud cornu deiectū esse uidemus. Imperatoris enim omnis, quæ in Italia hæctenus tenuerat, potestas, Pontificis instinctu per Langobardorū arma oppressa, adeoq; ipse imperator tota Italia eiectus est.

Ad Gallos
translata ec-
clesiæ tu-
rela.

Vt primū uero hæc gesta sunt, mox noui motus alias quoq; turbas & contentiones pepererunt, per quas reliqua quoq; duo cornua deiiciendi & sui imperij fines propagandi occasio Romanis pontificibus oblata est. Luitprandus enim Langobardorum rex, regnandi cupidine et ambitione flagrans, eam Italiae partē, quæ Constantinopolitanis imperatoribus ante subiecta fuerat, inuito quoq; Papa sibi suoq; regno uendicabat. Vnde eò tandem deuentum est, ut finitimis urbibus circumqua; captis, ipsam quoq; Romanā urbē obsidione premens Papæ suisq; molestissimus esset. Hic uero Gregorius Papa, non uti antehac Romani Pontifices consueuerant, à Constantinopolitano imperatore contra hostes suos auxilia & defensionē petijt, uti pote quem paulò ante ob imagines templis eiectas excōmunicarat: sed legatis ad Carolum Martellum regiæ domus in Galijs præfectum missis, illum rogauit, ut primo quoq; tempore laboranti Romæ & ecclesie succurreret. Nec spreuit Pontificis preces Carolus: quin Luitprandū regem amicum & com patrem suum amica exhortatione ab urbis obsidione retrahens Pontificem

Pontificem simul et Romanos omnes graui periculo liberauit. Et tunc quidem ecclesie tutela primū ab imperatoribus Græcis ad Francorum uel Gallorū principes nouo & insolito ante Pontificis ausu translata est.

Tam gratum uero Romano Pontifici fuit hoc Caroli Martelli officium, ut maxima inde ad posteros quoque ipsius per Pontifices redierit utilitas. Cum enim Franci ex antiqua regū stirpe reges habere consueuissent, regum postremorum ignauia factum est, ut regis quidem nomen & regni decus & insignia ab ipsis usurparentur: opes uero & omnis regni potentia penes aulae præfectos, quos illi Maiores domus uocabant, essent, sic ut illi quæcunque uel domi uel foris agenda erant, administrarent. Carolo autem Martello defuncto eò dignitatis & potestatis filius ipsius Pipinus subuectus est: qui cum superbia & ambitio-
 ne totus agitaretur, tandem in regem quoque suum, Chilperichū nomine, perfidus contra ipsum consilia mouere & regnū totū affectare cœpit. Cumque uaria super hac re consilia nunc cum aulae regnique proceribus, mox cū ipsis quoque episcopis uoluisset, tandem ad omnium ecclesiarum caput, Romanam nimirum, rem tantam referendam esse censuit. Sperabat autem astuti & calidi ingenij homo Romanos Pontifices paterni beneficij memores, gratos quoque & sententiam contra regem pro se laturos fore. Mittuntur ergo ad Zachariā Romanæ ecclesie præfulem legati, Burchardus Herbipolensis episcopus & Folradus Abbas. Summa uero legationis erat huiusmodi: Cum Zacharias eius ecclesie præses sit, quæ omnium ecclesiarū caput dici meruerit, pro sua autoritate decernat, Vter regio fastigio dignior sit habendus, an qui nomine modo rex sit, consilio autē & opera nihil præstare possit, an qui solus omne regni onus sustineat? Sensit quæstionem astutam Zacharias Pontifex, & pa-
 Pont. Gal-
 liz reges
 deiicit.

Homilia

aeterni beneficij memor, Pipinum, cuius humeris omnes regni labores incumbant, regia potestate Chilpericho digniorem esse disertis uerbis pronuntiat, sic nimirum non patris modo officium compensare, sed sibi quoque et Romanae ecclesiae fidum fortemque patronum et propugnatorum parare uolens. Pontificis ergo sententia ferocior iam factus Pipinus, simulque eandem approbantibus episcopis, et quibusdam ex aula uiris nobilibus, in Suefionum urbe Bonifacii Moguntini archiepiscopi opera coronatus regnum sibi uendicat. Mox uero Chilperichum regem et dominum, simplicis quidem, sed minime mali ingenij hominem, regia potestate et dignitate deiecit, et deiectum monasterio, ut monasticam uitam agat, includit. Cum uero tantam iniuriam passus rex fidem imploraret publicam, nec etiam deessent uiri boni et aequitatis amantes, quibus tam iniquus Pipini conatus quam maxime displicebat, simulque Pipinum, tanta iam perfidia insignem, recipere nollent, propter sacramentum uidelicet Chilpericho regi praestitum: en denuo Zacharias Papa adest, et prioribus nepharijs ausis nunc aliud aequae aut certe magis indignum addit. Ne enim iuste a Francis regem possent, quem ipse summa iniustitia regem fecerat, et Pipinum et totum regnum a iuramento et fide Chilpericho regi data absoluit, et omnibus ut Pipinum regem suum agnoscant ipsique obtemperent, praecipit. Et haec quidem facta legimus circa annum nati Saluatoris 753. Quis uero hic secundum quoque cornu Pontificis iniquitate deiectum esse non uideat? Qui enim regio semine natus et legitime electus haecenus Francis praesuit, regno exiit: et huic surrogatur, qui nec regio natus semine, nec legitime rex factus fuerat, sed Romano Pontifici ad omnia idoneus ipsius res studiose agebat: cuius opera et beneficio postea tertium quoque cornu deiectum esse audiemus.

Cum enim Langobardi, quos paulo ante Italiae imperium affecta-

affectauisse diximus, ab inceptis nequaquã desisterent, quin po-
 tius sub Aistulpho rege Papæ sese opposcentes Romanorum
 agros & fines bellis assiduis uexarent, nec Romani potentissi-
 mo hosti resistere possent, Stephanus Papa extrema tandẽ ne-
 cessitate cõpulsus in Gallias ad Pipinũ cõfugit, ab illo suppli-
 citer petens ut Romanæ ecclesiæ laboranti suppetias ferret, et
 ex Langobardorum tyrannide assertam libertati paciq; pristi-
 nã restitueret. Pipinus uero beneficij à Zacharia Pontifice
 antea accepti haudquaquã immemor, Stephani Papæ petitio-
 nem approbavit, & auxiliũ cõtra hostẽ pollicitus, mox collecta
 ualida Francorum manu unã cum Stephano Papa alpes su-
 perat, & ad ipsas montium fauces occurrentibus sibi Langob-
 bardis prælio cõgressus uictoria potitur ac perrumpit, regẽq;
 illorũ Aistulphũ Papie inclusum graui obsidione premit, tan-
 dẽq; eas cõditiones ui & armis extorquet, ut Romanæ ecclesiæ
 pacẽ & obsequium pollicitus quadraginta quoq; obsides in rei
 cõfirmationẽ ad Pipinum trãsmitteret. Quare Pipinus quidẽ
 ipse in Galliã reuertitur, Stephanũ uero Papã cum Folrado
 sacellano regio et ualido Francorum exercitu Romam mittit.
 Gesta hæc sunt anno post natum mundi saluatorem 755.

Cæterũ Aistulpho Langobardorũ rege nihil eorum, quæ Pi-
 pini armis coactus Stephano Pontifici pollicitus fuerat & iu-
 reirando firmauerat, præstante: Pipinus sequenti mox anno
 rursum maximis Francorum copijs, ut Pontificẽ à Langobar-
 dorum armis uindicaret, Italiã ingressus est. Vt primum uero
 superatis alpibus in Italiam descendit, Constantini quarti
 imperatoris protosecretarius Gregorius cum alijs imperatorijs
 legatis ipsi obuiã factus, hominẽ imperatoris nomine admonet,
 ne Rauennatẽ Exarchatũ (quẽ Langobardi imperatore à Sar-
 racenis impedito occupauerãt) uel sibi uendicare, uel Põtifici

Homilia

aut Romanis dedere institueret, sed **QVIA IMPERII**
ESSENT, NON PONTIFICIS, Cōstantino resu-
tuenda curaret. Hic negare se Pipinus Cōstantino aut cuiquā
hominū prāterquā Romanæ ecclesiæ militare, eōq; consilio se
arma induisse testari, ut apostolicā sedem ab omniū mortalium
iniuria uindicaret, unde illius quoq; cōmodis quoad eius fieri
queat esse consulturū. Simulq; ut primū uictoria potitus Langobardorum uires oppressit, Rauennatem Exarchatū, & que-
cunq; alia Italiæ loca imperatori & imperio antehac subiecta
fuerant, Romanæ sedi donauit. Vnde factū est, ut imperator
Græcus, antea quidē Langobardorū armis Italia pulsus, recu-
perandi uero iure & iustæ possessionis titulo nondū spoliatus,
nunc his quoq; in uniuersum amissis, totāq; Italia eiectus, om-
ne, quod in hac tenuerat, imperiū amiserit. Nec etiam iniquis
Pontificū conatibus resistere, nec illatas sibi iniurias ulcisci po-
tuit Sarracenorum armis impeditus, qui assiduus bellorum in-
ursionibus Orientis imperiū uexabant. Et sanè eam uidere est
Pontificum astutiā, qua tunc temporis maxime rebus suis con-
suluerunt semper, quando imperatores aliosq; sibi aduersos re-
ges alijs bellis occupatos uidere, sic ut ipsorū conatibus minus
resistere possent. Pipinus autē amplissimis hisce beneficijs suis
in Romanos Pontifices collatis, augustum **CHRISTIA-**
NISSIMI regis titulū tam sibi quā successoribus suis me-
ruit: quo uel hodie Francorum reges superbiunt, hanc unā ob-
causam nimirum, quod quæ ad imperatorē in Italia pertine-
runt loca ex Langobardorū manibus asserta, non ut par erat
imperatoribus restituerunt, sed Romanæ donarunt ecclesiæ.
Neq; tamen omnibus hisce Pontificum ambitioni & auari-
tiæ satisfactum est, quoad Langobardorū gentem, cuius uires
tunc temporis in Italia maximæ erant, non per omnia oppres-
sam &

Langobar-
dorum re-
gnum op-
pimit Pon-
tifex.

Neq; tamen omnibus hisce Pontificum ambitioni & auari-
tiæ satisfactum est, quoad Langobardorū gentem, cuius uires
tunc temporis in Italia maximæ erant, non per omnia oppres-
sam &

sam & extinctam uiderunt. Quare cum ultimus quoq; horum
 Rex Desiderius in Adrianū Papam eius nominis primum alia
 quid moliri cœpisset, mox hic etiam Carolum Pipini filiū (qui
 postea ex rebus præclare gestis Magni nomen accepit) pro de-
 fensione apostolicæ sedis implorauit. Et facile quidem quod uo-
 lebat, impetrauit. Mox enim cum exercitu in Italiam penetrat
 Carolus, Desiderium cum Langobardorū copijs sibi occurren-
 tem acri prælio fundit, oppida illorum omnia in deditiōe ac-
 cipit, ipsum uero regem captum unā cum uxore atq; liberis in
 Galliam exulatum relegat. Et sic quidem Langobardorum
 regnum, quod annis plus ducentis in Italia obtinuerāt, in uni-
 uersum deletum, & proinde tertium quoq; cornu Antichristi
 dolis atq; uiribus excussum est: anno nimirum à partu uirginis
 776. Carolus uero Pipini filius & Francorum rex, postquam
 hæc gesta sunt, fœdus cum Romanis Pontificibus perpetuum
 iniit, simulq; quod pater Pipinus antea Stephano Secundo ex
 imperatori ereptis terris donarat, id ipsum amplioribus priuile-
 gijs & iureiurando interposito confirmauit.

Hactenus ergo clara & euidenti expositione demonstratū
 est, fratres in Christo dilecti, uetera quæ apud Danielelem ex-
 tant, spiritus sancti oracula per Romanos Pontifices uerissime
 impleta, & Romanum Pontificem paruum illud cornu esse,
 quod Antichristi imperium nobis figurat. Qui circa regni
 sui primordia uilis quidem & contemptibilis, mox uero tria po-
 tentissima regna dolis suis & imposturis opprimens, illorum
 uiribus, quas sibi uendicarat, in tantum regni fastigium subue-
 ctus est. Restat nunc fratres charissimi, ut quibus artibus
 uires & potentiam suam ita confirmarit auxeritq; , ut ipsis
 quoque imperatoribus superior factus sit, ex ipsorum historijs
 consideremus.

Homilia

Imperij ad
Francos
translatio.

Romanis ergo Pontificibus Græcorum Imperatorum res ob multiuarias, quas ipsis intulerāt, iniurias & iniquissimas damna non immerito timentibus: ne forte Sarracenis & alijs in Oriente hostibus perdomitis ocioq; concessō Italianam adorti Rauenatē Exarchatū cum alijs ad Imperium pertinentibus locis, quæ Pipinus & Carolus ipsis erepta Romanæ ecclesiæ legarant, denuo sibi uendicare conarentur: mox in hoc sua studia intendere cœperunt homines astutissimi, ut omnem quæ adhuc reliqua erat in Occidente Imperij potestatem atq; ires Græcorū Imperatoribus eripere, et ab his aliō transferre, eosq; Imperatores nācisci possent, quorū uires ipsis minus metuendæ essent, quorumq; authoritate & Imperio ab hostiū inſidijs atq; conatibus defenderentur. Quapropter Leo tertius Papa, amplissimis à Carolo Magno beneficijs ornatus, cum eiusdem infractum animi robur, fortitudinem insignem, uictoriarum lætissimos successus, simulq; propensum erga Romanam ecclesiā, eiusq; antistites animum perspectū haberet, facinus hoc ingens, & quo nullum maius atq; periculosius à maioribus suis patratum fuerat, nempe Imperij translationem, ausus est aggredi. Porrò ut sui incepti fautores plurimos haberet, faciliusq; quod uolebat efficeret, multū diuq; apud populum clericumq; Romanū de Imperij uiribus collapsis et Græcorum Imperatorum incōmoditate conquestus est. Hos enim tantis locorum spacijs distantes miseræ multisq; modis afflictæ Italiæ nullo modo subuenire posse dicebat, maxime, cum nouis Indies ijsq; grauiſsimis bellis uexarētur. Italiæ ergo statum incolumē, pacem atq; libertatem commodius restitui non posse, quàm si nouus in Occidente Imperator electus omnem Imperij dignitatem et eiusdem curā suscipiat. Et mouerunt hæc quidem multorum animos, qui dictorum uerisimilitudine du-

Et Pontificis conatus minus aperte perspiciebant. Potissimum ergo populi partem suae sententiae accedere uident, anno Domini nostri Iesu Christi 803. rem ipsam perficit. Nam in basilica Petri post solennia sacra Populi Romani scito ac precibus, ipsum Carolum magna uoce Imperatorem decernit ac diademate donat, idque ter acclamante Romano populo: CAROLO AVGVSTO à Deo coronato, Magno & pacifico Imperatori Vita & Victoria. Et quamuis haec iniquius ferrent Imperatores Graeci, quò minus tamen fierent, obstare non potuerunt, tum quod bellis uexarentur innumeris, tum etiam quod Hirene Imperatrix filij sui diro parricidio polluta nouas turbas & ingentes negotiorum procellas excitarat: quae nec huius quoque facti inscia fuisse uideri potest, cum illius nuptias ipsa non abnuente Carolus iam Imperator factus ambiuerit. His ergo artibus usi Romani Pontifices Francorum reges propugnatores suos acerrimos & fidelissimos auxiliares mira calliditate & astutia ad Imperij cultum euexerunt, quorum ope postea & auxilio omnibus hostibus suis superiores facti sunt.

Carolo autem magno Imperatori Ludouicus filius successit, qui et ipse Romanis episcopis propter munificentiam charissimus fuit, & proinde ab eiusdem PII nomen accepit. Nec enim maiorum duntaxat suorum, Pipini nimirum aui sui & Caroli patris Donationem confirmauit, sed mirum in modum auxit etiam, ipsam quoque Romanam ciuitatem cum sua iurisdictione omnibusque circa terris, ciuitatibus, portibus ac maritimis locis Heitruiae prioribus addens. Vnde nouis uiribus rursus auctus est Antichristus Pontifex, & antiquae Imperij sedis, Romae nimirum, dominus factus.

Nò ergo est, quod miremur, fratres in Christo dilectissimi, tan

Romã Pon
tifici donat
Lud. Pius.

Homilia

eam excreuisse Romani pontificis dignitatem atque potentiam, ut omnes non Italia modo, uerumetiam Gallie, Germanie et Hispanie episcopos sibi obnoxios suaeque sedi subiectos haberent: cum eos defensores atque patronos inuenerint, penes quos nationum istarum omnium administratio et ipsius Imperij potestas fuit.

Imperij ad
Germanos
translatio.

Porro, quamuis omnia haec, quae haecenus commemorauimus, indigna admodum, tum etiam iniquitatis et perfidiae plena fuerint, his tamen nondum contenti Romani pontifices magis indigna et iniquiora sibi audenda putarunt: et ut maiori in ocio et quiete sua illa dignitate et potentia frui possent, minime illos puduit eadem perfidia Francos quoque deludere, quae ante in Graecorum Imperatores usi fuerant. Tantum enim principum et populorum amicitiam sibi colendam atque fouendam putarunt, quantum illa ipsorum libidini et ocio inseruire potuit. Quapropter cum Berengarius, qui tunc in Langobardorum terris principatum obinebat, toti Italiae sua potentia molestior esset eamque multis modis affligeret, Franci uero ad Italiae et Romanae ecclesiae defensionem frustra euocati auxilium ferre cessarent, nec maiorum ea in re imitarentur alacritatem, Agapetus Pontifex, et post hunc Ioannes eius nominis XIII. scriptis ad Otthonem (qui tunc Germanorum rex et Saxoniae princeps, postea uero Imperator factus, Magni cognomento ornatus est) literis suppliciter rogauerunt, ut pro amore Dei sanctorumque apostolorum Petri et Pauli, sanctam Romanam ecclesiam ex Berengarij suorumque complicum fauibus liberaret. Hic uero Pontificum petitionibus morem gefit Ottho princeps fortissimus, aliorum etiam permotus precibus atque literis. Vnde collectis Germanorum copijs in Italiam uenit, Berengarium uictum captumque cum uxore sua et filio Alberto

Alberto Babenbergam in exilium relegauit, omnem Italiam huius metu & tyrānide liberans. Hinc urbem Romam uictor ingressus, à Ioanne Papa honorificentissime susceptus et accepto IMPERII, Germaniæ & Pannoniæ titulo coronatus est. Porro Ioānes hic, cuius arte & cōsilio Imperij translatio facta est, is fuit, qui, ut Itali scriptores testātur, ab ipsa adolescentia omnibus probris ac turpitudine contaminatus, uenationibus magis, si quid tēporis à libidinibus supererat, quàm orationi deditus, Romanam ecclesiam uita sua mire scēdauit, sedemq; illam multis nominibus polluit, tandem uero in nephando adulterij scelere comprehensus & occisus impietatis atq; libidinis suæ dignas pœnas dedit.

Quantum uero uel honoris uel utilitatis (si dijs placet) hinc ad Otthonem regem, uirum alioqui optimum fortissimumq; redierit, ex iuramento, quo sese Ioanni Pontifici, libidinis monstro, obstringere coactus est, non obscure intelligi potest. Huius enim formulam posteri Canonibus et decretis suis interseruerūt, hoc modo: Tibi Domino Ioanni Papæ EGO REX OTTHO promittere & iurare facio per patrem, filium & spiritum sanctum, & per lignum hoc uiuificæ crucis, & per has reliquias sanctorum, quod si permittente Domino Romam uenero, sanctam Romanam ecclesiam & te RECTOREM eius exaltabo secundum meum posse, et uitam & membra nunquam, NEQVE IPSVM HONOREM QVEM HABES, mea uoluntate, aut meo consilio, aut meo consensu, aut mea exhortatione perdes: & in Roma nullum placitum aut nullam ordinationem faciam in omnibus, quæ ad te aut ad Romanos pertinent. Et quicquid de terra S. Petri ad nostram potestatem peruenerit, tibi reddam. Et cuicumque Italicum regimen commiserō, iurare

Iuramētum
Ottonis.

Homilia

faciam illum, ut adiutor tui sit ad defendendam terram S. Petri, secundum suum posse. En hoc est celebre illud & egregium Otthonis Imperatoris iusuradum, fratres in Christo dilecti, quod diserte testatur, Otthoni pro amplissimis in Pontificem collatis beneficijs & Italiae totius liberationi, nihil aliud praemij collatum esse, quam quod Pontificis seruitio sese obstringere coactus Babylonici huius scorti impiaeque tyrannidis tutor & defensor factus est. Adhuc ut primum in urbem uenit, Donationi Ludouici Regis, de qua paulo ante diximus, propria manu iussus est subscribere: in hunc finem nimirum, ne quo iure uel ipsam urbem Romam uel alia ad Imperium pertinentia loca Pontificum manibus Imperio uendicare, & Romani praesules maiori cum ocio & securitate inique partis opibus frui possent. Porro haec, ut modo exposita sunt, gesta esse testantur historici circa annum nati Christi Saluatoris 962.

Ceterum quamuis Imperij ius & dignitatem sibi ereptam & ad Germanos translata esse, iniquius ferrent Franci, Pontifices tam Germanorum Imperatores potentissimos, qui tam graui (ut modo dictum est) iuramento ipsorum uoluntati sese obstrinxerant, minime reijciendos esse iudicauerunt. Quapropter diligenti studio in hoc potius intenderunt suos animos, ut comoda ratione aliqua Imperium Germanis confirmare & pernes illos huius ius & dignitatem reseruare possent. Hic autem Gregorij Quinti Papae solertia sese exeruit, quae conatum hunc iuuat atque prouexit quam maxime. Is enim cum Saxonia oriundus Otthoni quoque Imperatori eius nominis tertio consanguinitate iunctus esset, eam de Imperatore eligendo sanctionem tulit (ipso Otthone non abnuente, sed consentiente potius) ut solis Germanis Imperatorem eligere posthac liceat. Electores autem instituit sex, quibus illa res Imperatore aliquo defuncto

Electores
principes.

cut

euræ esse deberet, tres nimirum ex episcoporum numero præ-
sules, & totidem principes, quibus septimum adiecit, Bohemæ
regem, ad componendam partium discordiam. Licet uero his
omnem Imperatoris eligendi potestatem commisisse uideretur,
ea tamē cōditione tā ipsos quā Germanos omnes obstrin-
xit, ut quem ipsi elegissent, tum demum Imperator & Augu-
stus haberetur, si eū Romanus Pontifex confirmasset. Et hæc
quidem facta constat Anno domini 1002.

Sed & hoc loco Pontificum artes & dolos quodammodo
ineuitabiles est uidere, quibus noua accessione suum illum præ-
matum & uires amplius confirmauerunt. Primo enim inter
Electores principes tres ex episcoporum numero collocauit, quā-
cum Romanæ sedi iuramento astricti sint, neminem alium Im-
peratorem eligere audent, nisi quē Pontificis nutu approbari
posse intelligunt. Deinde, electio licet pro Pontificis arbitrio
minus successerit, confirmationē tamen & coronationē sibi re-
seruauit, quā si electo negauerit, nec Imperator nec Augustus
dici merebitur. Vnde constat, Electoribus non nisi nudos glo-
riæ titulos donatos esse, Pontifices uero hoc fūco ambitionē et
tyrannidē suā, quā apertius proferre pudebat, uelare uoluisse.
Testantur hoc ipsorum Canones, qui ut sæcularem gladiū, quo
Imperator armatus regnat, spirituali, ipsi nimirum Pontifici,
subiectum esse debere tradunt: sic eā quoque potestatem Pontifi-
ci uendicant, ut solus sua autoritate citra omnem uel totius
Concilij uel alicuius præsulis consensum Imperatoria dignita-
te, si quē sibi displicere senserit, spoliare queat. Et sane hac sua
potestate contra sanctissimos quosque Imperatorum, non sine
graui totius Germaniæ iactura, pugnauerunt semper, quod
ipsum Henrychi 1111. Ludouici 1111. Friderychā
Barbarossæ & aliorum res gestæ demonstrant; de quibus

Homilia

in sequentibus Homilijs copiosius & clarius differetur.

Ex his uero, quæ hætenus enumerata sunt, abunde satis patere arbitror, quibus initijs ad tantum dignitatis & potentia fastigium ascenderint, quo illi hodie tam superbe & impudenter gloriari solent, nepe quod pessimis artibus, proditiõne, latrocinijs, periurijs & perfidia hæc sibi uendicarunt. Primo enim superbium illum Oecumenici & uniuersalis episcopi titulum non sine pertinaci contentione cum Constantinopolitanis episcopis instituta apud Phocam crudelissimum tyrannum obtinuerunt. Eiusdem uero autoritate & potentia primo omnium contra Græcorum Imperatores, benefactores suos, usi sunt. Hos enim, cū idola & idololatriæ studia, in ecclesijs suis ferre recusarent, diro anathematis fulmine petitos, ab ecclesiæ communione repulerunt, ac eorūdem in Italia Exarchos partim trucidare, partim Italia eicere ausi sunt, sic ut hanc totam ad defectionem quoq; pertractam Imperatorum potentia eriperint. Hinc in Galliam quoq; sua audacia penetrantes regnum genus oppressere, eosq; in regni fastigium euexere, quos sua libidini & superbiae promptius inseruituros uidebāt. Mox horum uiribus nobilissimum fortissimumq; Langobardorum regnū in Italia aggressi, non ante destiterunt, quam hoc quoq; oppressum & uires eius infractas senserūt. Et sic quidē trium regnorum oppressione eas uires consecuti sunt, ut tādē ipso quoq; Imperio suis pedibus subiecto, Imperatoribus ad quæuis pro sua libidine abuti potuerint. Duo ergo ex ijs, quæ proposita sunt, hætenus euidenti expositione demonstrauius, primo quidem Antichristi sedem Romam esse, deinde uero Romanum Pontificem paruo illo, quod apud Daniele est, cornu figurari, & uerum esse Antichristum. De reliquis uero in sequentibus agetur.

Hic

Hic uero Pontificū illorumq; regni initia probe nobis meditata erūt, fratres in Christo dilecti. Vt enim dolis, perfidia, prodicionibus et optimorum principum oppressione regnū consecuti sunt: ita iisdem artibus regnum, gloriam & potentiam suam in posterum quoq; retinere conabuntur. Et huius rei argumentum infallibile præsens hæc nobis exhibet Tragœdia, qua illorum consilijs & instinctu potentissimos principes et fortissimas gentes in arma contra Christum Regem & sacerdotem summum excitant. Hic ergo diligentia et singulari studio opus est fratres, ut ad Christi uerba unice respicientes illorum regulam sectemur, simulq; Dei aures assiduis fatigemus precibus, ut suo nos patrocinio tueri, ex Antichristi tyrannide asserere, ipsius cornu & uires infringere, è contra uero sui filij cornu & regnum erigere & prouehere dignetur, ut huic in fide, charitate, & uitæ innocentia seruietes, tandem æternum cum ipso uiuere

& regnare possimus,

A M E N.

D